

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**PSICOLOGIA DEL
PLURILINGÜISME: ASPECTES
SOCIALS I EDUCATIUS**

Coordinació: IANOS , MARÍA ADELINA

Any acadèmic 2021-22

Informació general de l'assignatura

Denominació	PSICOLOGIA DEL PLURILINGÜISME: ASPECTES SOCIALS I EDUCATIUS			
Codi	102926			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Psicologia (R 2016)	3	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	IANOS , MARÍA ADELINA			
Departament/s	PSICOLOGIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català, castellà i anglès			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
IANOS , MARÍA ADELINA	adelina.ianos@udl.cat	3,1	Contactar per correu per confirmar tutories.
RUBIO BALAGUE, MARIA INMACULADA	imma.rubio@udl.cat	2,9	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Diferenciar el bilingüisme social del bilingüisme individual i les seves implicacions per a la planificació educativa.
- Identificar els conceptes teòrics fonamentals i les bases psicopedagògiques de l'educació bilingüe i plurilingüe.
- Analitzar i interpretar de manera crítica les alternatives organitzatives i condicions dels models d'educació bilingüe i plurilingüe.
- Conèixer i valorar el marc institucional i educatiu de l'educació bilingüe i plurilingüe en determinats països, amb especial accent en el cas d'Espanya, en general, i Catalunya, en particular.
- Reflexionar sobre les relacions existents entre llengua, escola i moviments migratoris.

Competències

Competències bàsiques:

CB2 Aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.

CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Competències generals:

CG1 Desenvolupar la capacitat d'adaptació a noves situacions i resoldre problemes d'una manera efectiva.

CG3 Mostrar habilitats per a les relacions interpersonals.

CG5 Demostrar capacitat crítica per prendre decisions pertinents.

CG8 Identificar i avaluar les pròpies competències, habilitats i coneixements segons els estàndards de la professió.

CG9 Reconèixer la diversitat i la diferència com a element estructural de l'ésser humà, alhora que es reconegui, compregui i respecti la complexitat cultural de la societat actual.

CG10 Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Competències específiques:

CE1 Identificar i analitzar les característiques i les necessitats de les persones, grups i organitzacions, així com dels contextos rellevants per al servei que se sol·licita.

CE2 Planificar l'avaluació dels programes i/o intervencions psicològiques, seleccionant els indicadors i tècniques adequats.

CE5 Dissenyar i aplicar una estratègia / pla d'intervenció psicològica, en funció dels contextos o servei demandats.

CE6 Respondre i actuar de manera adequada i professional, tenint en compte les actituds i valors de la professió,

així com el seu codi ètic i deontològic, en tots i cadascun dels processos d'intervenció.

CE7 Proporcionar informació als usuaris i establir una relació interpersonal adequada, tenint en compte els diferents contextos de relació professional.

CE8 Elaborar informes tècnics, orals i escrits, sobre els resultats del procés d'avaluació, de la recerca o dels serveis demandats, respectant el compromís ètic que exigeix la difusió de coneixement psicològic.

CE9 Fer servir les diferents fonts documentals en psicologia, mostrar un domini de les estratègies necessàries per accedir a la informació i valorar la necessitat d'actualització documental.

CE10 Gestionar, analitzar i interpretar dades en els marcs dels coneixements disciplinaris propis dels diferents àmbits de la psicologia.

Competències transversals:

CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà.

CT4 Adquirir coneixements bàsics d'emprenedoria i dels entorns professionals.

CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic.

Continguts fonamentals de l'assignatura

I. BILINGÜISME: PRINCIPIS BÀSICS

1. Les societats bilingües

- 1.1. Societat i llengües en contacte
- 1.2. Tipologia de les situacions de contacte lingüístic
- 1.3. Sobre del concepte de diglòssia

2. L'individu bilingüe

- 2.1. Definició i característiques
- 2.2. Sobre la dicotomia bilingüisme compost / bilingüisme coordinat
- 2.3. Bilingüisme simultani vs. bilingüisme successiu
- 2.4. La personalitat del bilingüe
- 2.5. La relació entre llengües i emocions en el cas de les persones bilingües

3. L'adquisició del bilingüisme

- 3.1. L'adquisició del llenguatge en els bilingües familiars
- 3.2. Factors determinants en l'adquisició / aprenentatge d'una segona llengua (**actituds, motivació, identitat**)
- 3.3. Interllengua, code-switching, translanguaging
- 3.4. L'enfocament nadiu vs. la visió holística del bilingüisme

II. PLURILINGÜISME I PSICOTERÀPIA

- 1. Psicoteràpia i assessorament per clients i terapeuts multilingües
- 2. Suport per als escolars que utilitzen les seves habilitats d'interpretació

III. L'EDUCACIÓ BILINGÜE

- 1. Un marc teòric per a l'educació bilingüe

1.1. La distinció entre bilingüisme additiu i bilingüisme substractiu

1.2. La Hipòtesi d'Interdependència Lingüística

1.3. La Hipòtesi del Llindar

1.4. La diferenciació BICS / CALP

2. L'educació bilingüe: definició i tipologia (la classificació de Baker, 2006)

3. Principals factors que expliquen els resultats en programes d'educació bilingüe

4. De l'educació bilingüe a la introducció d'una L3

IV. MARC INSTITUCIONAL I EDUCATIU DEL BILINGÜISME I EL PLURILINGÜISME A L'ESTAT ESPANYOL

1. Algunes consideracions prèvies en relació a la política lingüística de l'Estat espanyol.

1.1. El marc institucional i jurídic

2. Els sistemes educatius bilingües a l'Estat espanyol

2.1. L'educació bilingüe al País Basc

2.2. L'educació bilingüe a Catalunya

3. L'avaluació de l'educació bilingüe a l'Estat espanyol

V. LLENGUA, ESCOLA I IMMIGRACIÓ. PRESENTACIÓ D'ESTUDIS I REFLEXIONS PER A LA PRÀCTICA EDUCATIVA.

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura implica 150 hores de treball que es distribueixen de la següent forma:

- 60 hores d'assistència a classe en sessions teòriques- pràctics. Aquestes sessions inclouen metodologies com: classes magistrals, sessions de classe inversa, activitats específiques, debat dirigit en gran i petit grup, anàlisi de casos i vídeos, anàlisi d'articles.
- 90 hores de treball autònom. Aquestes hores inclouen l'estudi del contingut de la matèria, les lectures que es proposin des de la matèria, i altres activitats que faciliten la participació en l'aula.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Cronograma de continguts

	Continguts
Setmana 1	Presentació Bilingüisme: principis bàsics
Setmana 2	Bilingüisme: principis bàsics
Setmana 3	Bilingüisme: principis bàsics
Setmana 4	Bilingüisme: principis bàsics

Setmana 5	Plurilingüisme i psicoterapia
Setmana 6	Plurilingüisme i psicoterapia
Setmana 7	Plurilingüisme i psicoterapia
Setmana 8	L'educació bilingüe i plurilingüe
Setmana 9	L'educació bilingüe i plurilingüe
Setmana 10	El marc institucional i educatiu del bilingüisme i el plurilingüisme a l'Estat espanyol: aprofundiment en el cas de Catalunya
Setmana 11	El marc institucional i educatiu del bilingüisme i el plurilingüisme a l'Estat espanyol: aprofundiment en el cas de Catalunya
Setmana 12	El marc institucional i educatiu del bilingüisme i el plurilingüisme a l'Estat espanyol: aprofundiment en el cas de Catalunya
Setmana 13	Llengua, escola i immigració
Setmana 14	Llengua, escola i immigració
Setmana 15	Llengua, escola i immigració.

Sistema d'avaluació

1. AVALUACIÓ CONTÍNUA

L'avaluació és continuada i es basarà en les següents evidències:

- **Portafoli d'evidències: 50%**
- **Revisió de literatura: 30%**
- **Participació activa en classes teòriques presencials i debats: 20%**

Requisits per superar la matèria:

- Aprovar les evidències que comptem com a mínim el 30% de la nota final. Si no es compleix aquest requisit, no es farà el sumatori de totes les evidències d'avaluació de l'assignatura.
- El sumatori de totes les evidències d'avaluació és major o igual a 50% (equivalent a un 5).
- Assistència mínima del 80% a les diferents sessions pràctiques de la matèria.

Especificacions:

- L'estudiantat podrà presentar-se a la prova de recuperació de totes aquelles evidències que compten com a mínim el 30% de la nota o que tinguin algun requisit.
- Les activitats presentades fora de termini rebran una penalització de 10% per cada dia de retard.
- Quan es detecti plagi superior al 20% del total d'una activitat d'avaluació, es podrà donar com a suspesa l'activitat. Aquest fet significarà una nota de zero en l'activitat en qüestió.
- Quan es detecti còpia entre dos o més estudiants, es podrà donar com a suspesa la prova per als estudiants implicats. Aquest fet significarà una nota de zero en la prova en qüestió.

ACTIVITATS DE RECUPERACIÓ:

La recuperació consisteix en un examen tipus test sobre els continguts treballats a la matèria.

2. AVALUACIÓ PELS ESTUDIANTS AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECÍFIQUES

(Condicció: certificat de discapacitat o de tenir alguna dificultat específica d'aprenentatge).

El professorat de l'assignatura podrà modificar el sistema d'avaluació i la realització d'activitats presencials i no

presencials, en funció de les Necessitats Educatives Específiques de cada alumne, sempre consensuat amb la comissió d'Atenció a la Diversitat de la FEPTS o amb la UdL per a tothom.

3. AVALUACIÓ ALTERNATIVA

L'avaluació alternativa es farà a través d'un portafoli que consisteix en diverses activitats: estudis de casos, anàlisi d'articles, resum i síntesi, article d'opinió, autobiografia lingüística, etc.

Bibliografia i recursos d'informació

- Arnau, J. (2005). El modelo catalán de atención educativa a los escolares inmigrantes. *Cultura & Educación*, 17 (3), 265-282
- Cenoz, J. (2013). Defining multilingualism. *Annual Review of Applied Linguistics*, 33, 3–18. <http://doi.org/10.1017/S026719051300007X>
- Cenoz, J. (2013). The influence of bilingualism on third language acquisition: Focus on multilingualism. *Language Teaching*, 46(1), 71–86. <http://doi.org/10.1017/S0261444811000218>
- Cenoz, J. (2017). Translanguaging in School Contexts: International Perspectives. *Journal of Language, Identity and Education*, 16(4), 193–198. <http://doi.org/10.1080/15348458.2017.1327816>
- Cenoz, J., & Gorter, D. (2011). A Holistic Approach to Multilingual Education: Introduction. *The Modern Language Journal*, 95(3), 339–343. <http://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2011.01204.x>
- Costa, B. (2020). *Other tongues. Psychological therapies in a multilingual world*. Monmouth: PCCS Books
- Costa, B. (2010). Mother tongue or non-native language? Learning from conversations with bilingual/multilingual therapists about working with clients who do not share their native language. *Ethnicity and Inequalities in Health and Social Care*, 3(1), 15–24. <http://doi.org/10.5042/eihsc.2010.0144>
- Cots, J. M. i Díaz-Torrent, J. M. (2005). El aula de acogida de alumnos de origen inmigrante en Catalunya. Dins D. Lasagabaster i J. M. Sierra (eds.). **Multilingüismo y multiculturalismo en la escuela** (pp. 71-96). Barcelona: Horsori.
- Cummins, J. (2005). La hipótesis de interdependencia 25 años después: La investigación actual y sus implicaciones para la educación bilingüe. Dins D. Lasagabaster i J. M. Sierra (eds.). *Multilingüismo y multiculturalismo en la escuela* (pp. 113-132). Barcelona: Horsori.
- Dewaele, J. M. (2008). The emotional weight of I love you in multilinguals' languages. *Journal of Pragmatics*, 40(10), 1753–1780. <http://doi.org/10.1016/j.pragma.2008.03.002>
- Dewaele, J.-M., & Costa, B. (2013). Multilingual Clients' Experience of Psychotherapy. *Language and Psychoanalysis*, 2(2), 31–50. <http://doi.org/10.7565/landp.2013.0005>
- Díaz, J. M. (2006). El multilingüismo y el multiculturalismo en la Escola Andorrana. *Cultura & Educación*, 18 (2), 173-183.
- García, O., & Lin, A. M. Y. (2016). Bilingual and Multilingual Education. In O. García, A. M. Y. Lin, & S. May (Eds.), *Bilingual and Multilingual Education, Encyclopedia of Language and Education* (pp. 1–14). Cham, Switzerland: Springer International Publishing. http://doi.org/10.1007/978-3-319-02324-3_9-1
- Huguet, À. (1995). Déficit intelectual y competencia lingüística en bilingües. *Revista de Educación Especial*, 19, 85-94.
- Huguet, À. (2004). La educación bilingüe en el Estado español: situación actual y perspectivas. *Cultura & Educación*, 16 (4), 399-418.

- Huguet, À. (2005). Génesis y desarrollo de las actitudes lingüísticas en contextos bilingües. Análisis de algunas variables del ámbito escolar y sociofamiliar. *Revista de Psicología Social*, 20 (2), 175-191.
- Huguet, À. i Janés, J. (2000). Educación y bilingüismo: mediadores lingüísticos del rendimiento matemático en escolares bilingües de C.I. bajo. *Revista de Educación Especial*, 27, 81-92.
- Huguet, À. i Janés, J. (2005). Niños inmigrantes en sociedades bilingües. Las actitudes ante las lenguas por parte de los escolares recién llegados a Cataluña. *Cultura & Educación*, 17 (4), 309-321.
- Huguet, À. i Madariaga, J. (2005). *Fundamentos de educación bilingüe*. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco.
- Huguet, À. i Navarro, J. L. (2005). Inmigrantes en la escuela. Una revisión de estudios sobre las relaciones entre rendimiento escolar e inmigración. Dins D. Lasagabaster i J. M. Sierra (eds.). *Multilingüismo, competencia lingüística y nuevas tecnologías* (pp. 53-74). Barcelona: Horsori.
- Huguet, À. i Navarro, J. L. (2006). Inmigración y resultados escolares: Lo que dice la investigación. *Cultura & Educación*, 18 (2), 117-126.
- Huguet, À. i Suïls, J. (1998). *Contacte entre llengües i actituds lingüístiques. El cas de la frontera catalano-aragonesa*. Barcelona: Horsori.
- Lapresta, C. i Huguet, À. (2004). Identidad etnolingüística en contextos multiculturales y multilingües. El caso del Valle de Arán. *Revista de Psicología Social*, 19 (2), 173-189.
- Maruny, Ll. i Molina, M. (2001). Identidad sociocultural y aprendizaje lingüístico. El caso de la inmigración. *Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura*, 26, 55-64.
- Navarro, J. L. i Huguet, À. (2005). Avaluació de la competència en castellà de l'alumnat immigrant de secundària a la província d'Osca. *Temps d'Educació*, 29, 217-228.
- Pavlenko, A. (2008). Emotion and emotion-laden words in the bilingual lexicon. *Bilingualism*, 11(2), 147–164. <http://doi.org/10.1017/S1366728908003283>
- Pavlenko, A. (2012). Affective processing in bilingual speakers: Affective processing in bilingual speakers. *International Journal of Psychology*, 47(6), 405–428.
- Pavlenko, A. (2017). Do you wish to waive your rights? Affect and decision-making in multilingual speakers. *Current Opinion in Psychology*, 17, 74–78. <http://doi.org/10.1016/j.copsy.2017.06.005>
- Resolució ENS/2754/2018, de 20 de novembre, per la qual es crea i dona publicitat al programa Llengües i Cultures d'Origen. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 7757, de 28 de novembre de 2018. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7757/1713884.pdf>
- Rolland, L., Dewaele, J. M., & Costa, B. (2017). Multilingualism and psychotherapy: exploring multilingual clients' experiences of language practices in psychotherapy. *International Journal of Multilingualism*, 14(1), 69–85. <http://doi.org/10.1080/14790718.2017.1259009>
- Ruiz-Bikandi, U. (2006). Consideraciones básicas para facilitar el aprendizaje de la L2 a los principiantes. *Cultura & Educación*, 18 (2), 143-157.
- Serra, J. M. (1992). Características y diseño de los programas de inmersión lingüística. En J. Arnau; C. Comet; J. M. Serra. e I. Vila. *La educación bilingüe* (pp.: 105-151). Barcelona: ICE/Horsori.
- Serra, J. M. (2006). El plan de lengua y cohesión social en Cataluña: primeros datos de una investigación. *Cultura & Educación*, 18 (2), 159-172.
- Serra, J. M. i Vila, I. (2005). Lenguas, escuela e inmigración en Catalunya. Dins D. Lasagabaster i J. M. Sierra (eds.). *Multilingüismo, competencia lingüística y nuevas tecnologías* (pp. 75-89). Barcelona: Horsori.
- Vila, I. (2005). Actualidad y perspectivas de la educación bilingüe en el Estado español. Dins. X. P. Rodríguez-Yáñez, A. M. Lorenzo-Suárez i F. Ramallo (eds.). *Bilingualism and education. From the family to the school* (pp.

339-352). Munich: Lincom.

Vila, I. (2006). Lengua, escuela e inmigración. *Cultura & Educación*, 18 (2), 127-141.